

Anatómiai alapfogalmak

Osteologia

Arthrologia, syndesmologia

SZTE ÁOK Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani
Intézet
2017

Nógrádi Antal

Morphologia: alaktan (morphé = alak)

Anatomia: bonctan (anatemnein = szétvágni, boncolni)

Rendszeres anatómia: a szervrendszerek leírása.

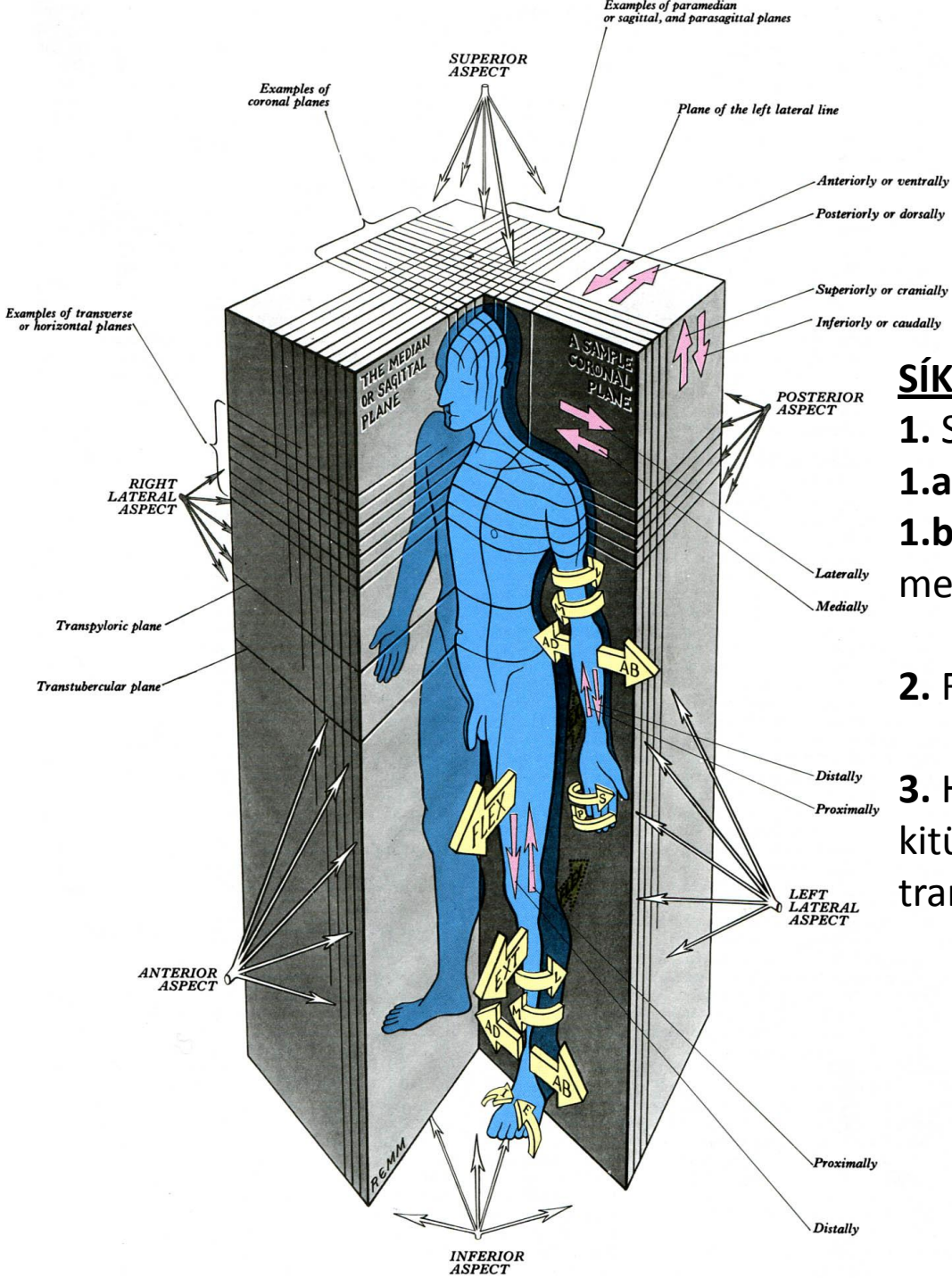
Tájanatómia: testtájak leíró anatómiája tekintettel a képletek egymáshoz való viszonyaira.

Alkalmazott anatómia: sebészi anatómia, radiológiai anatómia, művészeti anatómia.

Mikroszkópos anatómia: szövettan és sejttan (histologia, cytomorphologia).

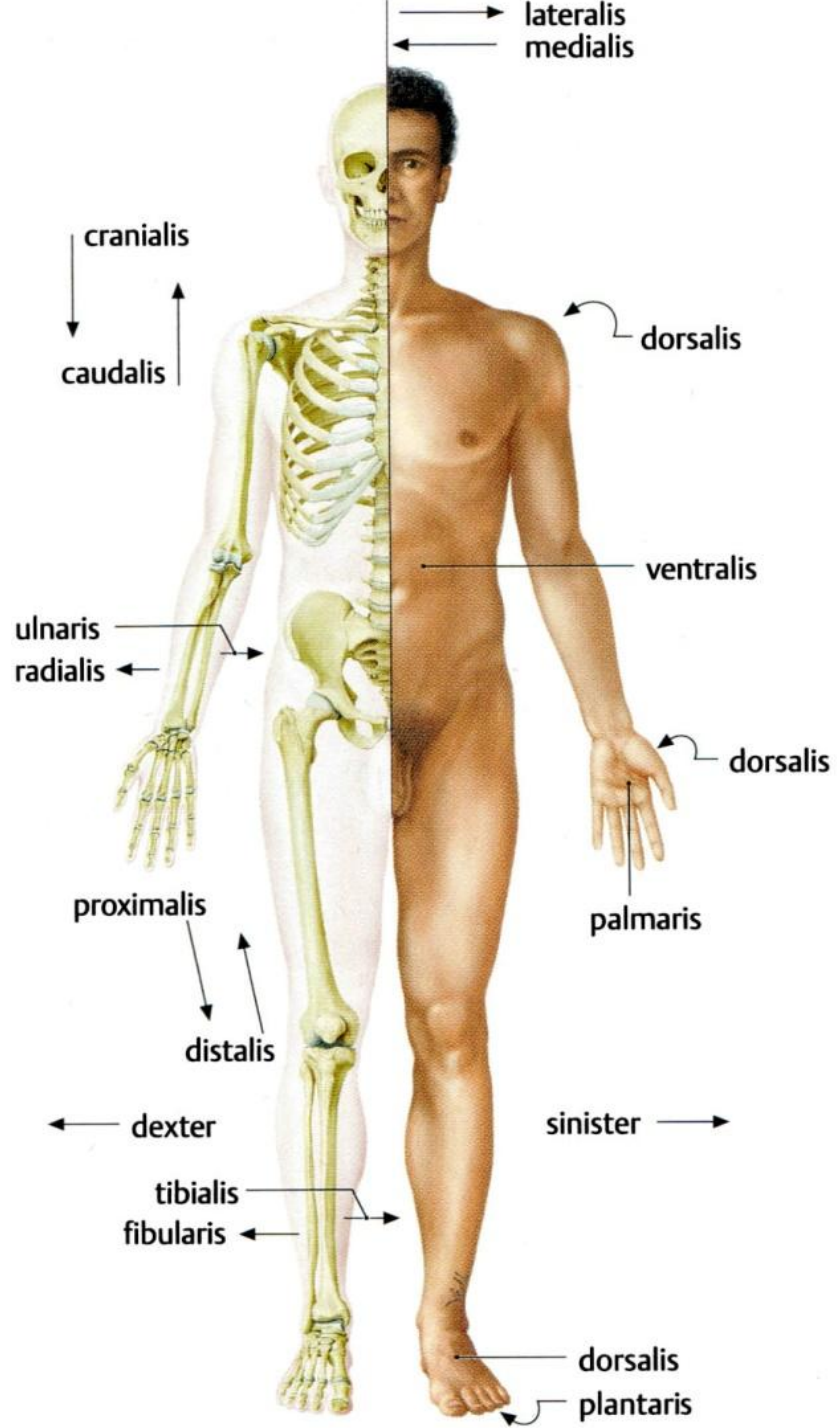
Fejlődéstan (embryologia): a szervek és szervrendszerek kialakulása a fogamzástól a születésig.

Síkok, irányok, tengelyek

SÍKOK:

- 1. Sagittalis sík
 - 1.a. median sagittalis sík
 - 1.b. paramedian sagittalis síkok, pl. medioclavicularis sík, medioinguinalis sík, etc
- 2. Frontalis v. coronalis sík
- 3. Horizontalis sík
 - kitüntetett síkok: supracristalis sík, transpyloricus sík, subcostalis sík

IRÁNYOK

Általános irányjelző kifejezések	FEJ	TÖRZS	VÉGTAGOK
superior, -us	superior, -us maxillaris, -e	cranialis, -e	proximalis, -e
inferior, -us	inferior, -us mandibularis, -e	caudalis, -e	distalis, -e
anterior, -us	anterior, -us frontalis, -e rostralis, -e	ventralis, -e	<u>Felső végtagnál:</u> volaris, -e palmaris, -e <u>Alsó végtagnál:</u> plantaris, -e
posterior, -us	posterior, -us occipitalis, -e	dorsalis, -e	dorsalis, -e
medialis, -e	medialis, -e nasalis, -e	medialis, -e	<u>Felső végtagnál:</u> ulnaris, -e <u>Alsó végtagnál:</u> tibialis, -e
lateralis, -e	lateralis, -e temporalis, -e	lateralis, -e	<u>Felső végtagnál:</u> radialis, -e <u>Alsó végtagnál:</u> fibularis, -e

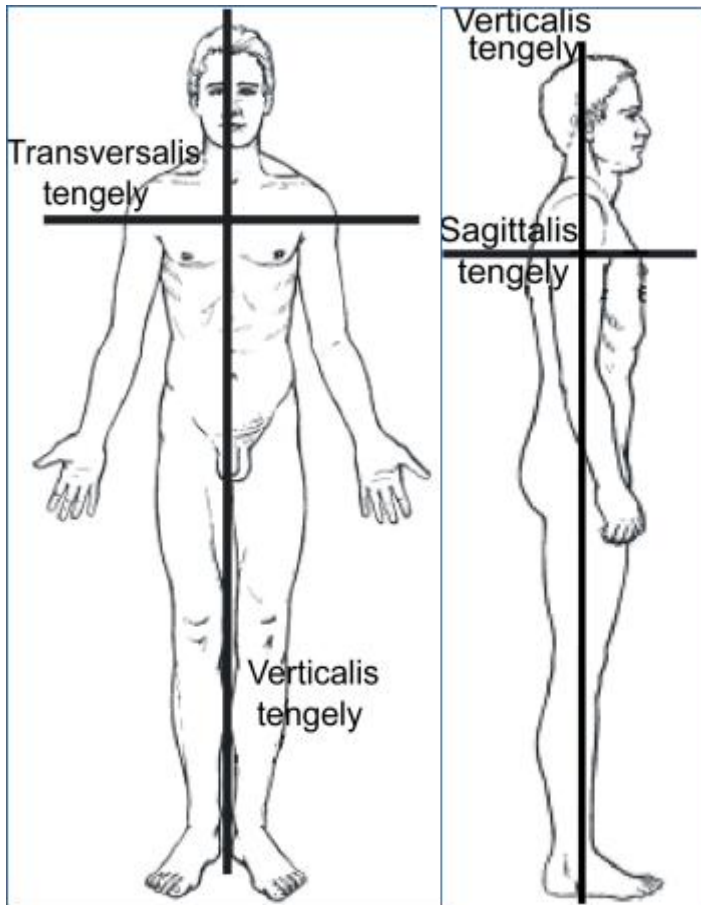
Egyéb irányok:

externus³ ---- internus³

medianus³

medius³

superficialis, -e ---- profundus³

TENGELYEK
Transversalis
Verticalis
Sagittalis

Az emberi test szervrendszerei:

- 1. Systema skeleti**
 - 1.1. osteologia**
 - 1.2. syndesmologia**
- 2. Systema musculorum (myologia)**
- 3. Systema vasorum (angiologia)**
- 4. Splanchnologia**
 - 4.1. apparatus digestorius**
 - 4.2. apparatus respiratorius**
 - 4.3. apparatus urogenitalis**
- 5. Systema nervosum (neurologia)**
- 6. Organa sensuum**
- 7. Glandulae sine ductibus**
(endocrinologia)

Az emberi test részei

- **Fej (caput)**
- **Nyak (collum)**
- **Törzs (truncus): mellkas (thorax), has (abdomen), medence (pelvis)**
- **Végtagok (extremitas, membrum): felső végtag (extremitas superior; membrum superius), alsó végtag (extremitas inferior; membrum inferius)**

A törzs további részei

- Mell (pectus)
- Has (abdomen, venter)
- Lágyék (inguen)
- Hát (dorsum)
- Ágyék (lumbus)
- Fartájék (regio glutea)

Collum, cervix

**Pectus
(thorax elülső
felszíne)**

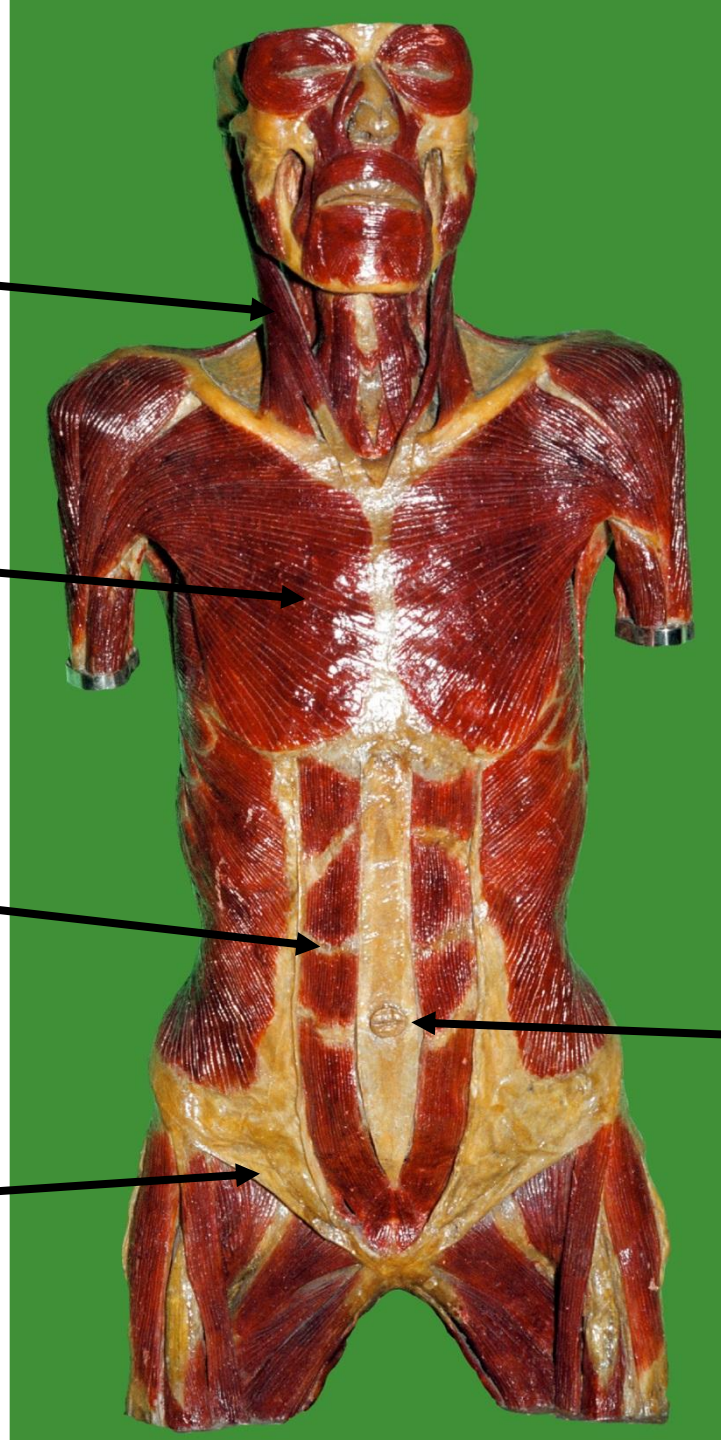
Abdomen, venter

umbilicus

Inguen

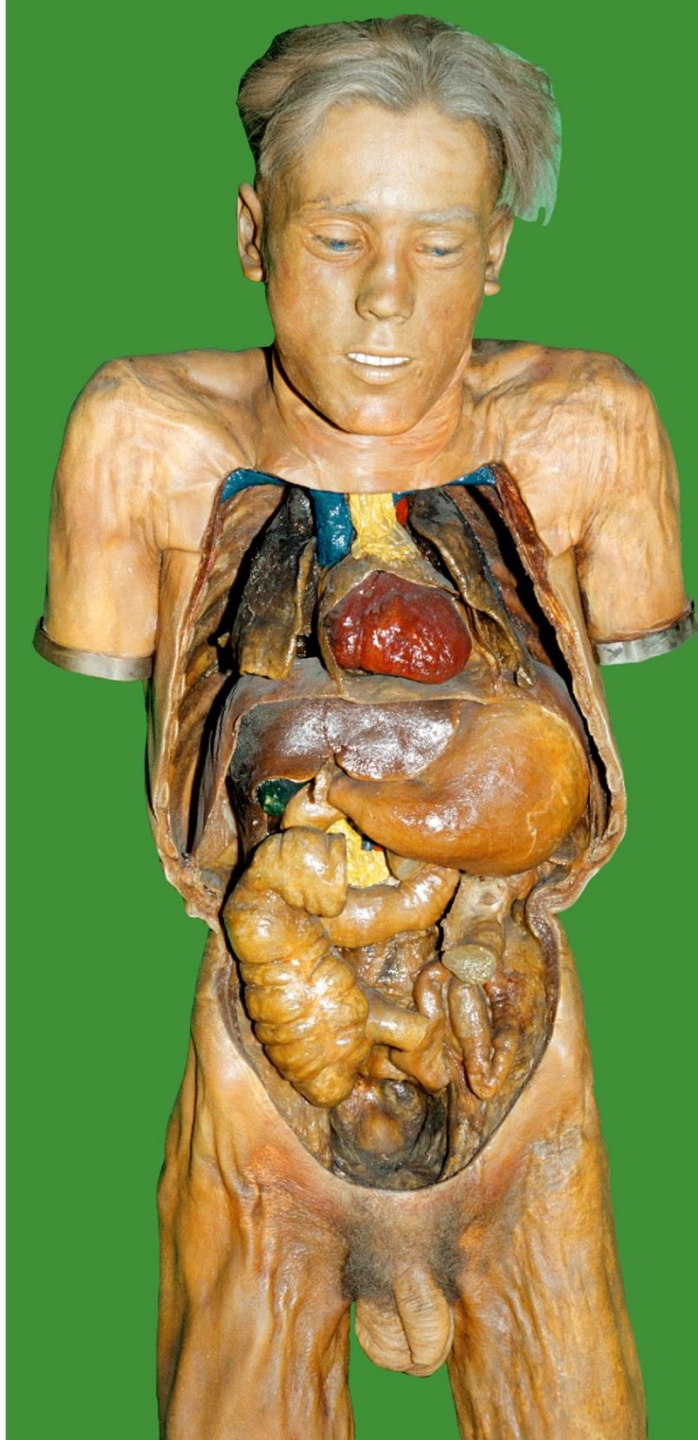
Caput

Collum, cervix

**Thorax
(cavitas thoracis)**

**Abdomen
(cavitas abdominis)**

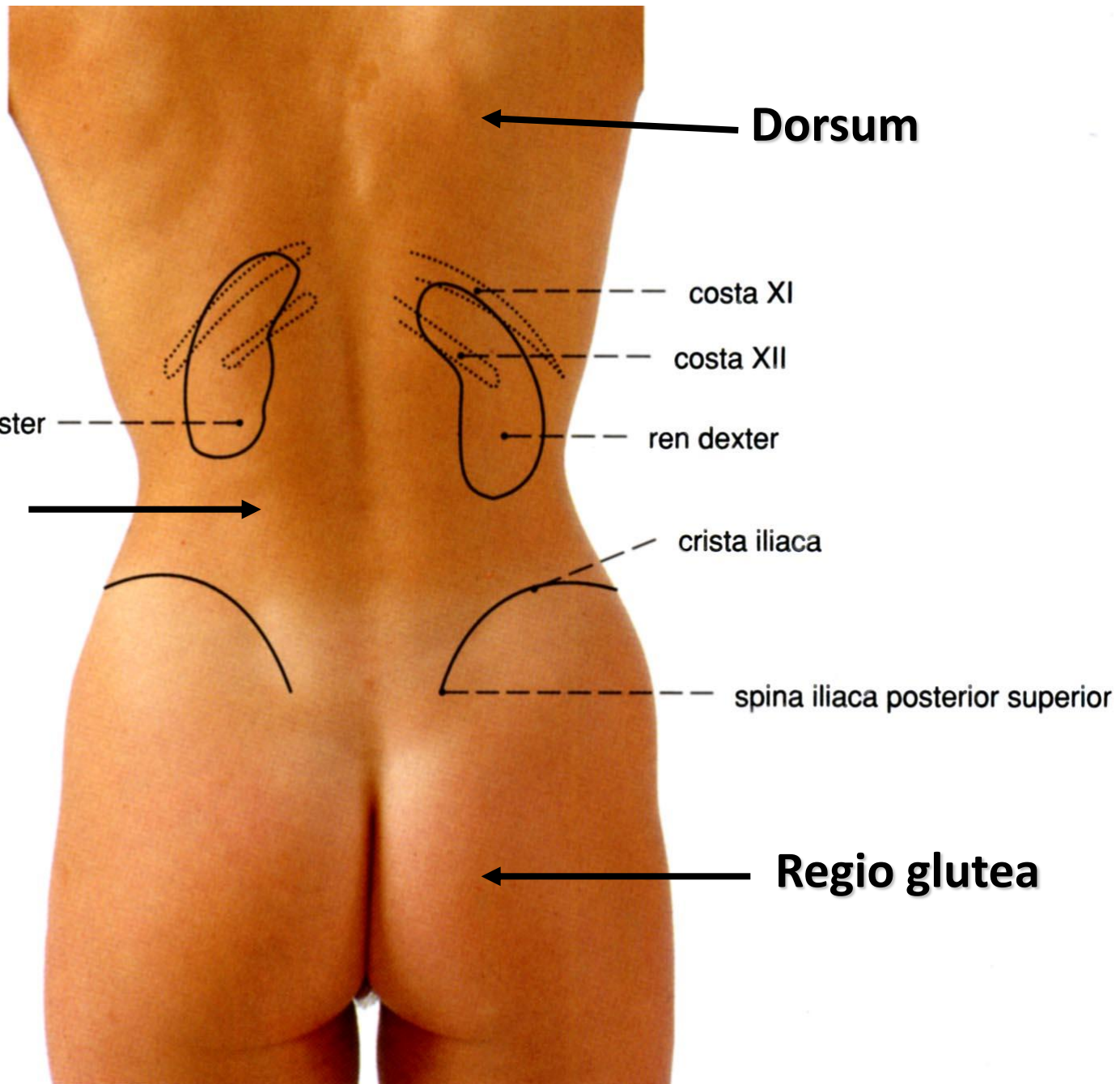
**Pelvis
(cavitas pelvis)**

**Tüdők, szív,
nagy erek**

**Máj, gyomor,
lép, belek**

**Húgyhólyag,
prostata, végbél**

A végtagok további részei

- Vállöv (cingulum pectorale)
- Hónalj (axilla)
- Kar (brachium)
- Alkar (antebrachium)
- Kéz (manus)
- Medenceöv (cingulum pelvicum)
- Csípő (coxa)
- Comb (femur)
- Lábszár (crus)
- Láb (pes)

Extremitas superior:

Cingulum membri superioris
(clavicula et scapula)

Brachium (humerus)

Antebrachium (radius et ulna)

Manus: carpus, metacarpus, digiti
(ossa carpi et metacarpi,
phalanges)

Extremitas inferior:

Cingulum membri inferioris (os
sacrum et os coxae)

Femur (femur)

Crus (tibia et fibula)

Pes: tarsus, metatarsus, digiti (ossa
tarsi et metatarsi, phalanges)

OSTEOLOGIA

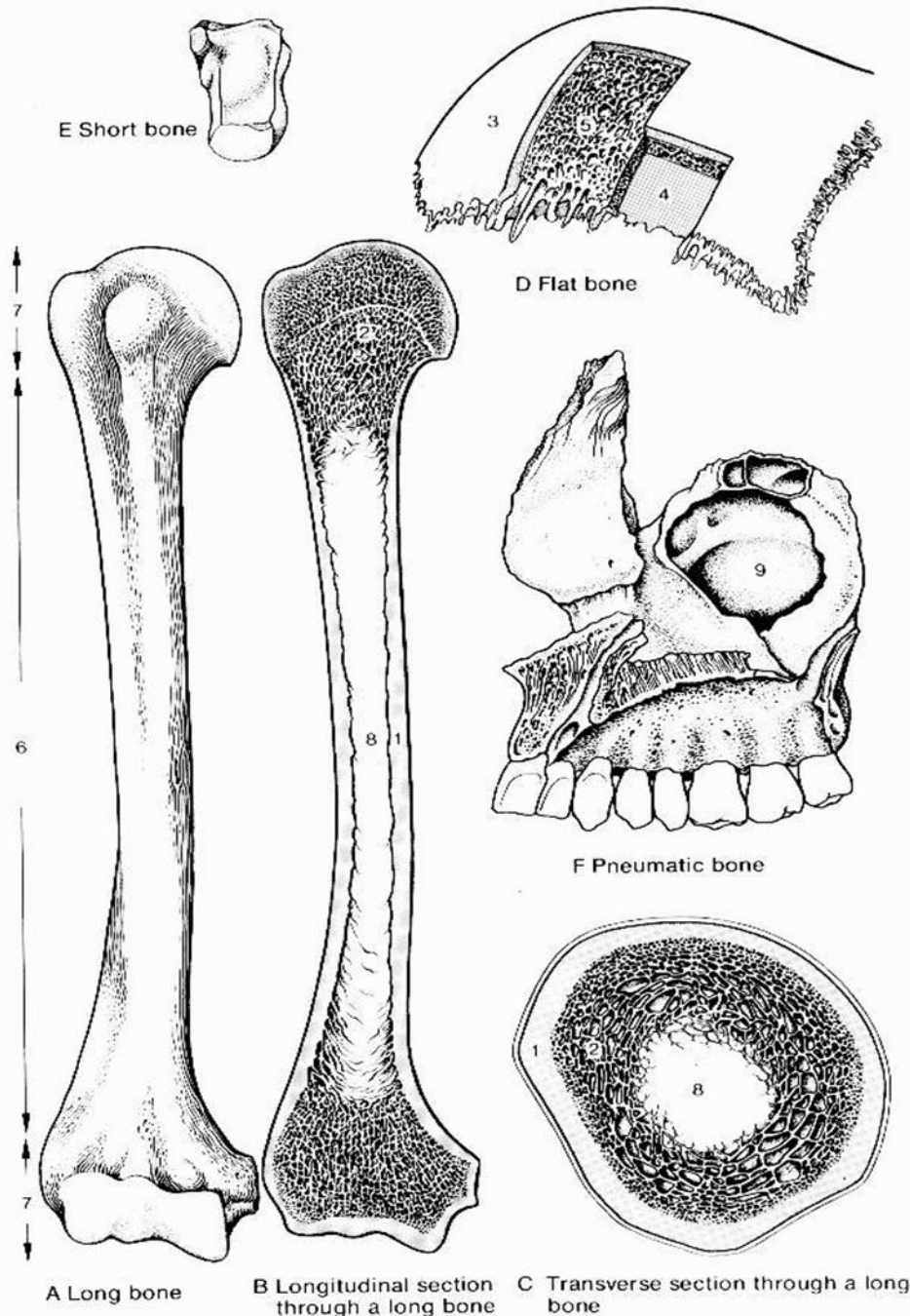
Csontok alaki felosztása

ossa longa

ossa brevia

ossa plana

ossa pneumatica

A HOSSZÚ CSÖVES CSONT ANATÓMIAI FELÉPÍTÉSE

EPIPHYSIS

DIAPHYSIS

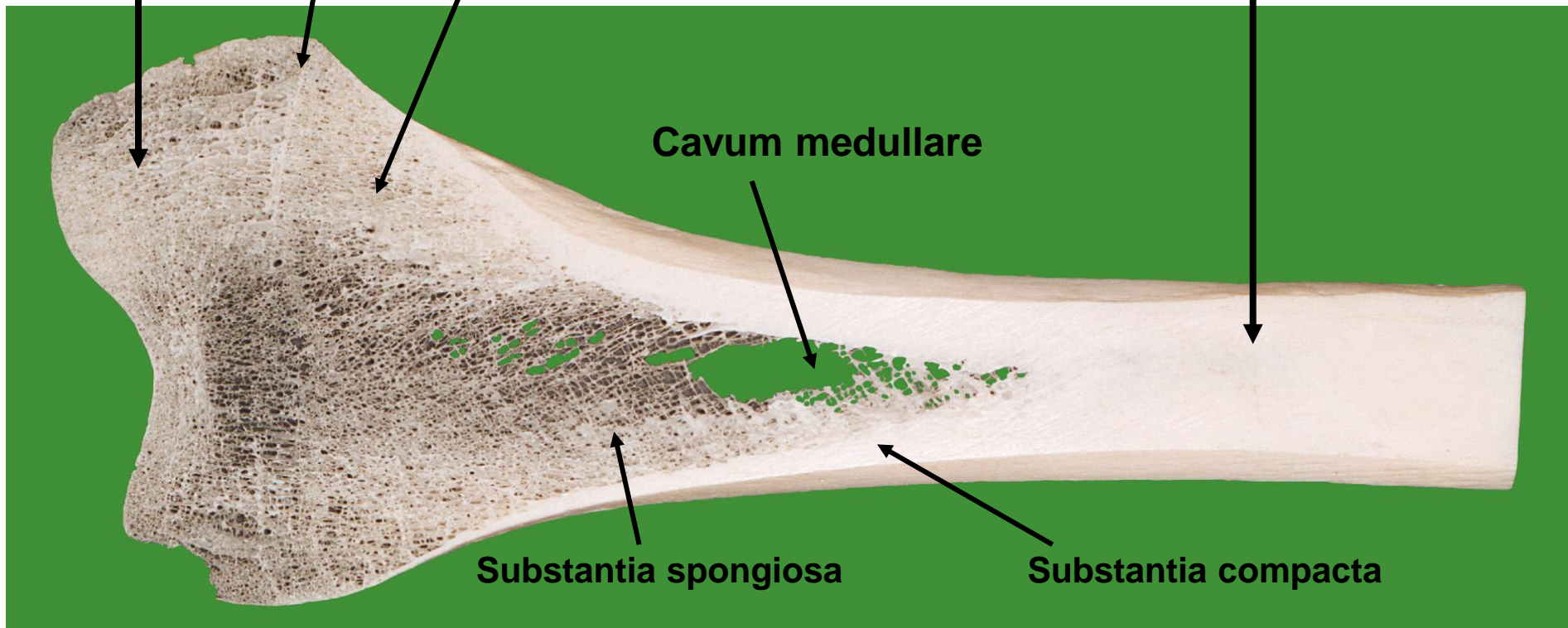
Epiphysis-porc maradványa

METAPHYSIS

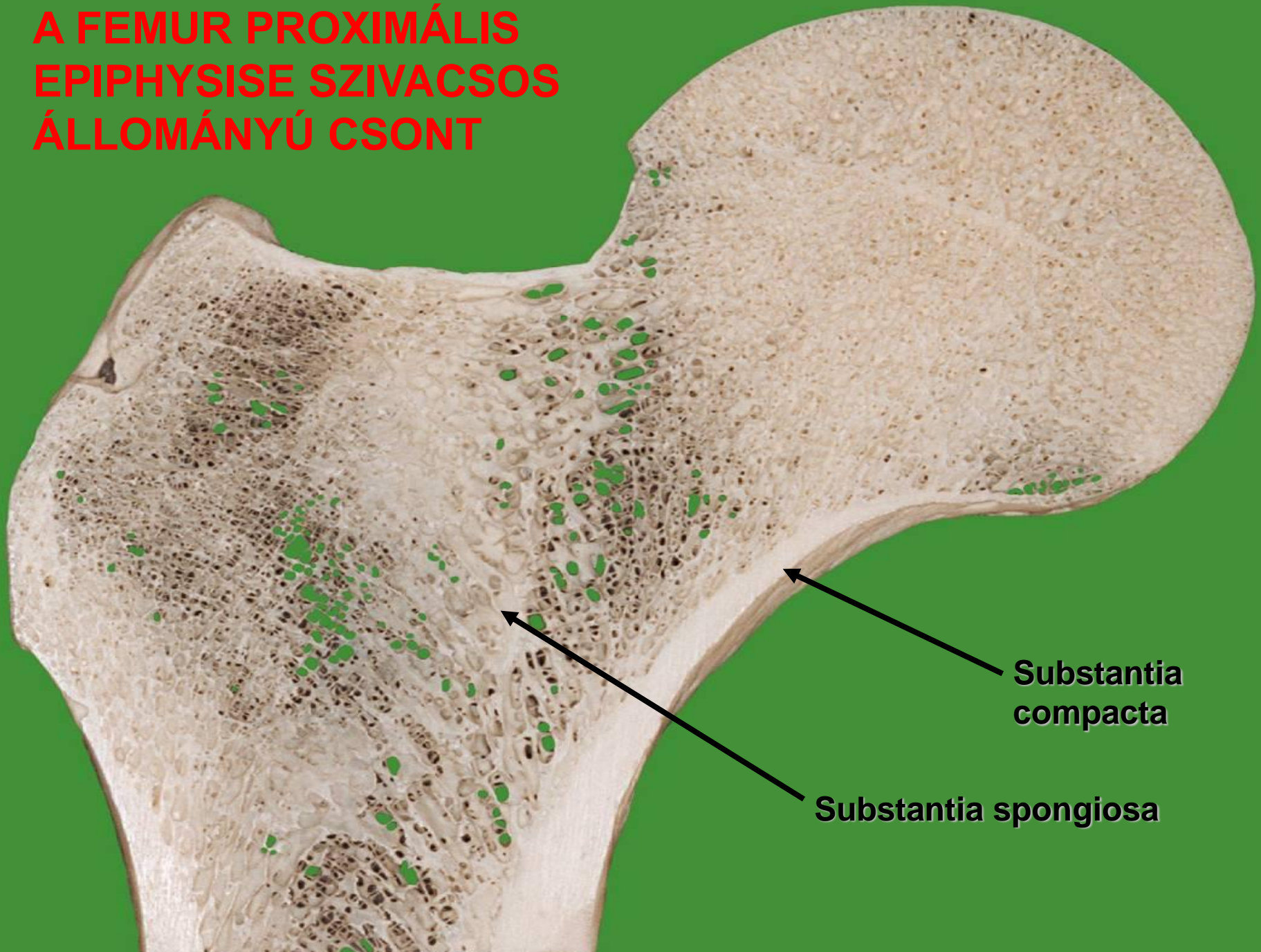
Cavum medullare

Substantia spongiosa

Substantia compacta

**A FEMUR PROXIMÁLIS
EPIPHYSISE SZIVACCSOS
ÁLLOMÁNYÚ CSONT**

**Substantia
compacta**

Substantia spongiosa

Sculpturae ossium

Eminentiae:

tuberositas, tuberculum, tuber

linea

crista

trochlea

caput, capitulum

processus

....

Impressiones:

sulcus

fossa

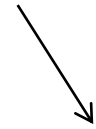
foramen

hiatus

incisura

Arthrologia, syndesmologia

Arthroses

Synarthroses

Diarthroses

Fibrosus:

suturae

syndesmosis

gomphosis

Cartilagosus

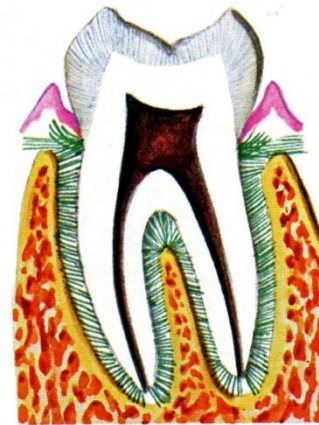
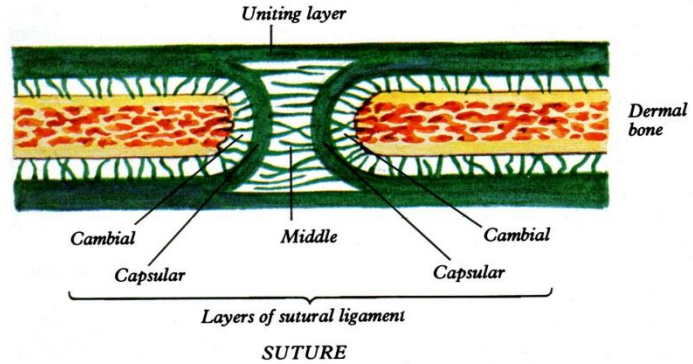
synchondrosis

symphysis

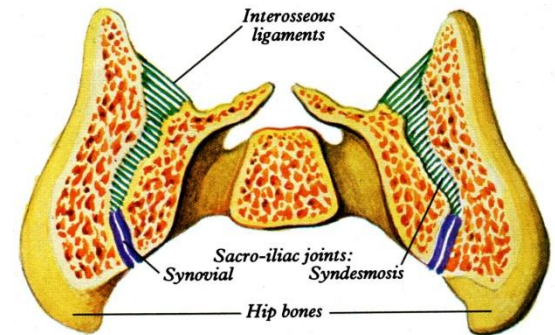
Synostosis

Articulationes

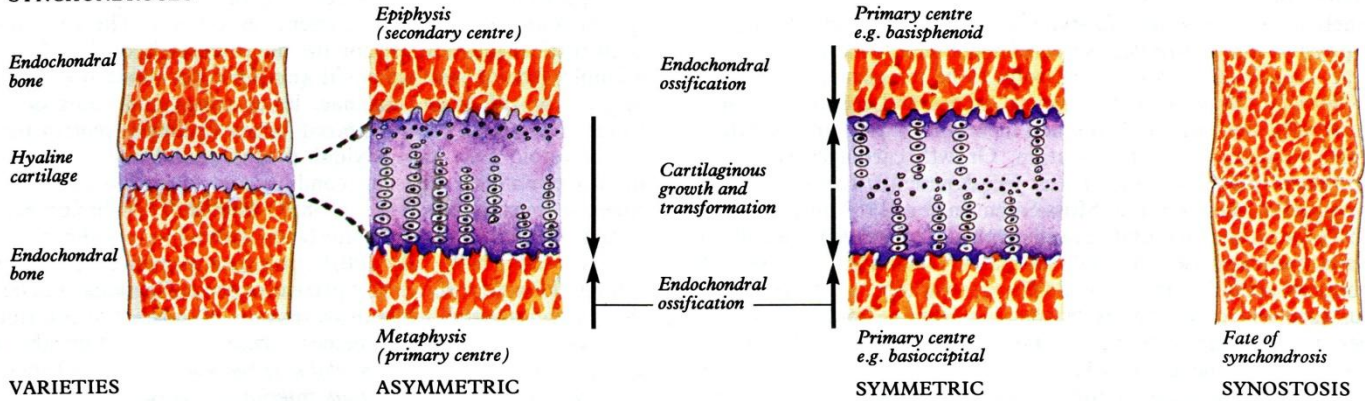
synoviales

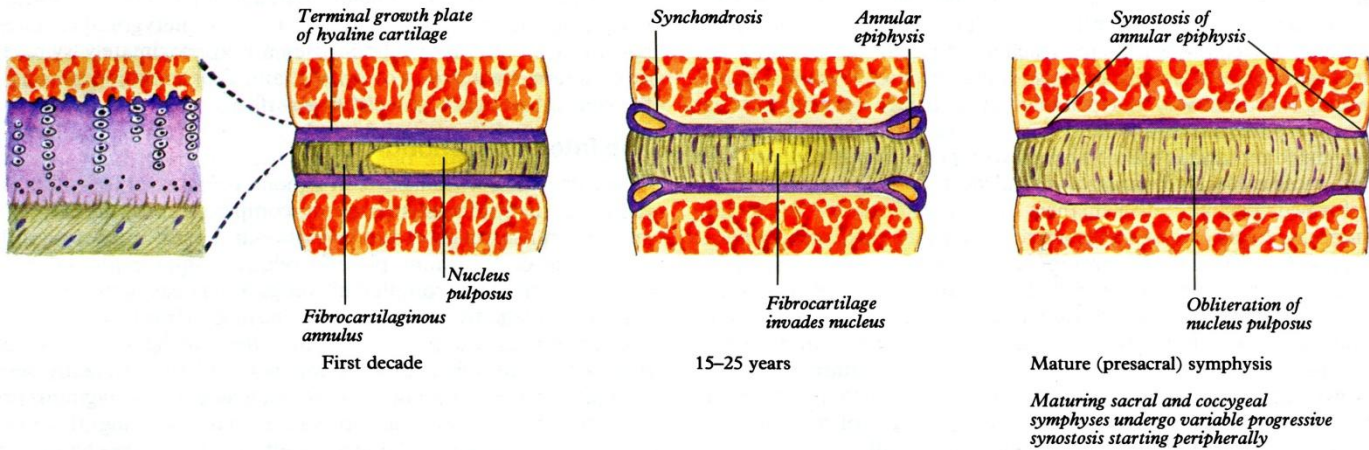
GOMPHOSIS
(Dentoalveolar joint)

SYNCHONDROSES

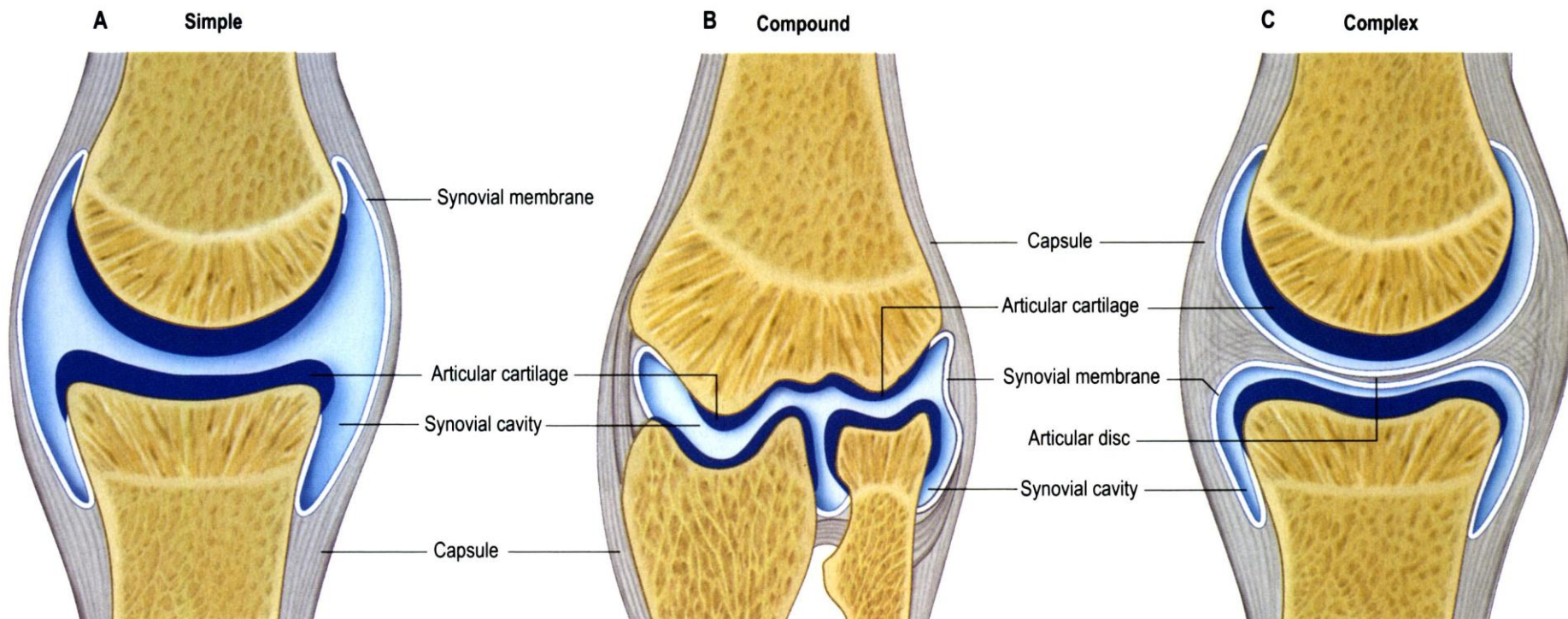

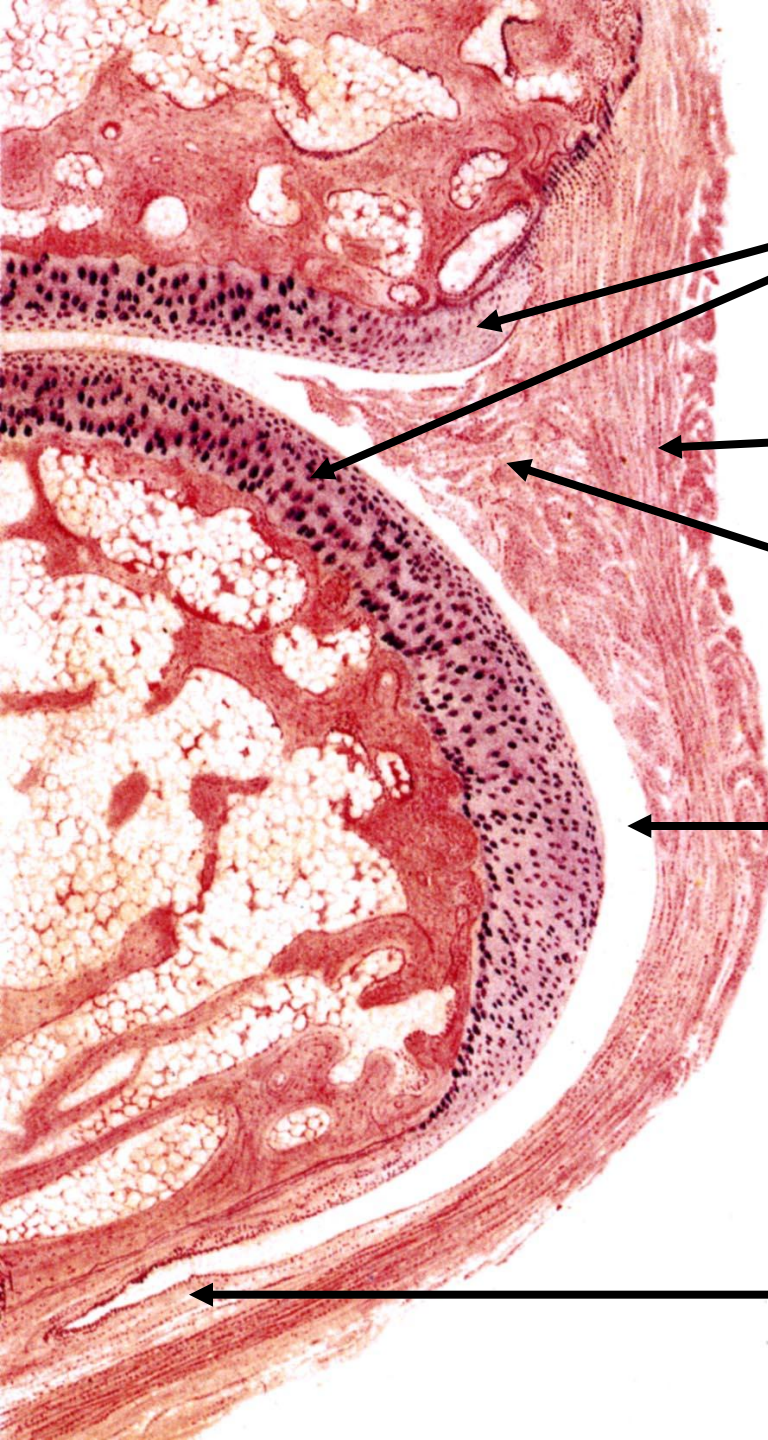
SYMPHYSES

DIARTHROSIS ÁLTALÁNOS FELÉPÍTÉSE

1. **Facies articularis (hyalinporc)**
2. **Capsula articularis (membrana fibrosa, membrana synovialis)**
3. **Cavitas articularis (folyadék = synovia)**
4. **Ligamentum articulare**
5. **Discus articularis (speciális alkotórész, néhány ízületben)**
6. **Meniscus articularis (speciális alkotórész, néhány ízületben)**

Ízületi porc (cartilago articularis;
alatta csontszövet)

Ízületi tok (capsula articularis)

Ízületi meniscus-szerű képlet

Ízületi üreg (cavitas articularis)

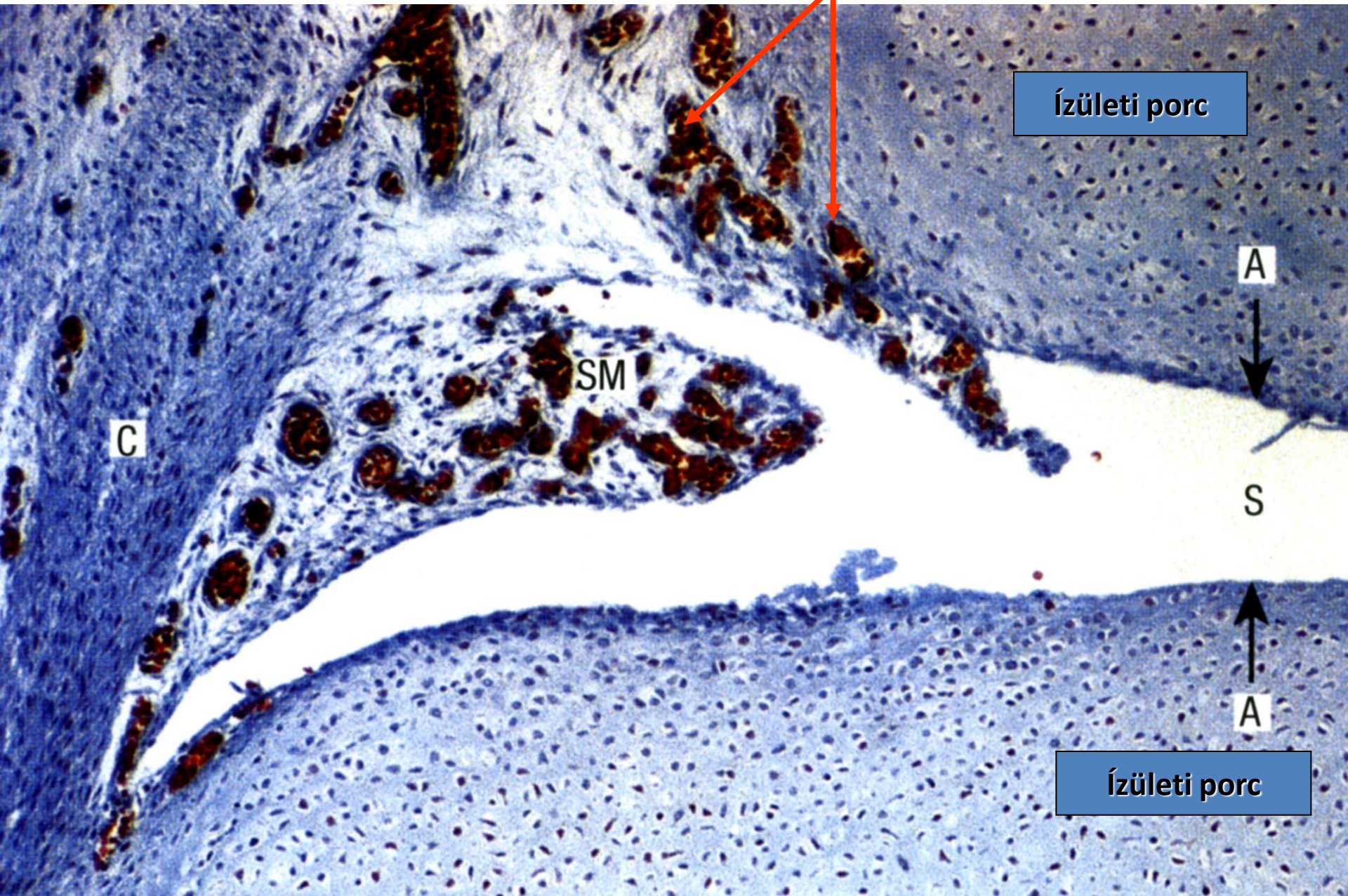
Membrana synovialis

Interphalangealis ízület szövettani képe

Rostos ízületi tok
(membrana fibrosa)

Membrana synovialis (erek)

Ízületi porc

SM

C

A

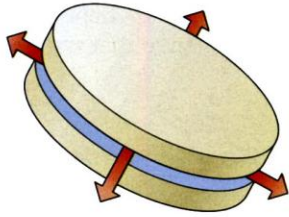
S

A

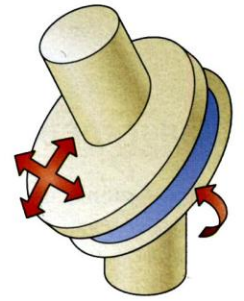
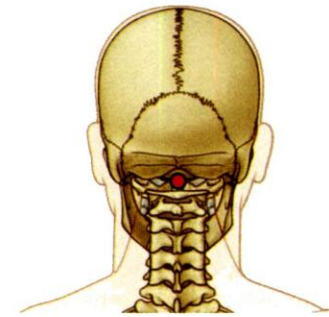
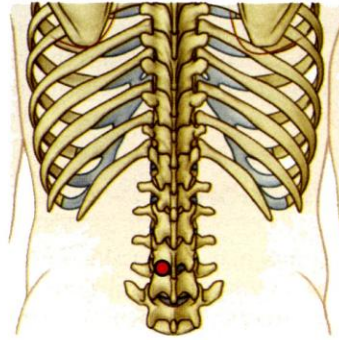
Ízületi porc

Diarthrosisok osztályozása

1. A. plana

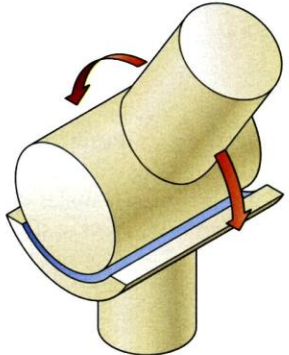

1 Plane joint

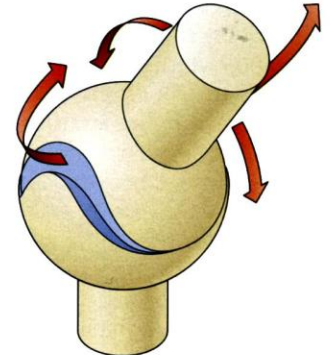

4 Ellipsoid joint

2. Ginglymus

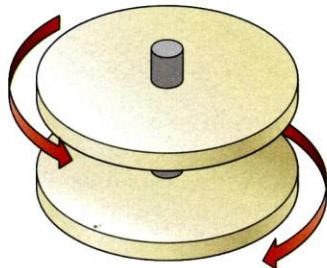

2 Hinge joint

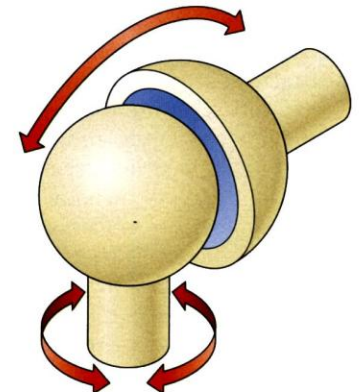
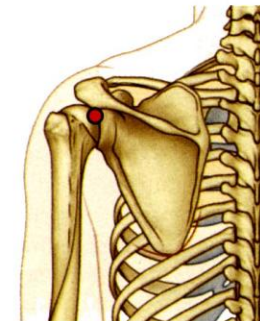

5 Saddle joint

5. A. sellaris

3 Pivot joint

6 Ball and socket joint

6. A. spheroidea

